de geo

Leefomgeving
Wonen in Nederland

vwo CE

ThiemeMeulenhoff

3. Leefbaarheid in stedelijke gebieden

3. Leefbaarheid in stedelijke gebieden

Hoofdvraag

Hoe kun je de leefbaarheid van (woonwijken in) stedelijke gebieden beïnvloeden?

§3.2 Werken aan leefbaarheid

Deelvragen

- Welke kenmerken in de verschillende soorten wijken zijn van belang voor de leefbaarheid ervan?
- Met welke problemen, die verband houden met de leefbaarheid, hebben steden te maken en hoe probeert de overheid hier zicht op te krijgen?
- Hoe worden problemen rondom de leefbaarheid aangepakt?

§3.2 Werken aan leefbaarheid

Leefbaarheid in steden

- De leefbaarheid van stadswijken verschilt sterk en hangt samen met zaken als het type woningen, aard van de voorzieningen en bewoners.

§3.2 Werken aan leefbaarheid

Buurtprofiel

- De leefbaarheid kun je weergeven in een buurtprofiel:
  - *Woningkenmerken:* ouderdom, woningtype, eigendomsverhoudingen en staat van onderhoud.
  - *Woonomgeving* (groen, de ligging en de afstand tot de buurtvoorzieningen enz.)
  - *Bewonerskenmerken*: omvang huishoudens, etniciteit, inkomen, gezinsfase.

§3.2 Werken aan leefbaarheid

Buurtprofiel

- In het buurtprofiel staan ook gegevens over de subjectieve beleving van wijk of buurt.
- Soms staan in een buurtprofiel slechts een of enkele kenmerken die de leefbaarheid sterk beïnvloeden centraal.
- Ook wordt de leefbaarheid soms uitgedrukt in slechts een enkel (index)cijfer. Let op de gegevens die in het cijfe

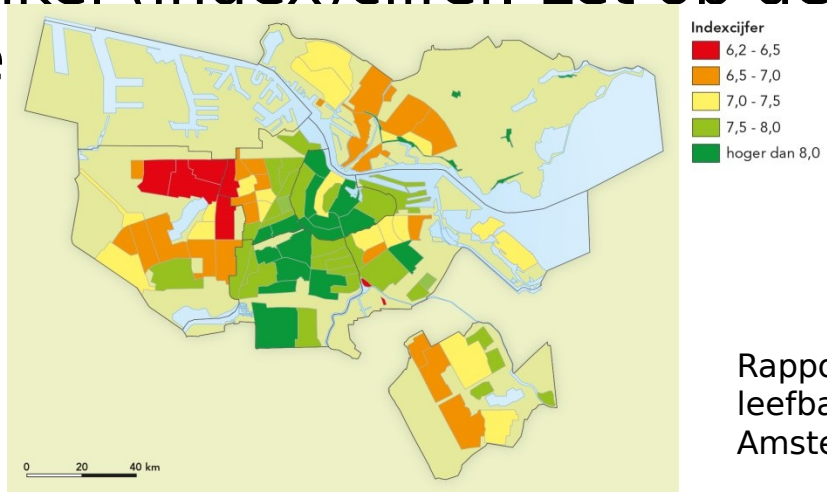

Rapportcijfer leefbaarheid per buurt in Amsterdam, 2013.

§3.2 Werken aan leefbaarheid

Sociale samenhang

- Goede contacten tussen bewoners zijn belangrijk voor de sociale cohesie of samenhang en de leefbaarheid. Bewoners en overheid spelen beide een eigen rol bij die samenhang.
- De leeftijdsopbouw en verandering daarin (vergrijzing) heeft invloed op de samenhang en de sociale veiligheid.
- De overheid kan vestiging en vertrek (leeftijdsopbouw) sturen. Het compactestadbeleid zorgt voor verjonging van centrale stad.

§3.2 Werken aan leefbaarheid

Sociale samenhang

- Sociaaleconomische samenstelling heeft invloed op sociale samenhang. Nederlandse steden hebben relatief minder ruimtelijke segregatie tussen arm en rijk.
- De overheid heeft invloed op de sociaaleconomische opbouw door de bouw van het aantal huur- e[illegible]wijk.

§3.2 Werken aan leefbaarheid

Sociale samenhang

- Etnische segregatie is in Nederlandse steden groter dan sociaaleconomische segregatie. Dit speelt een rol bij de sociale samenhang.

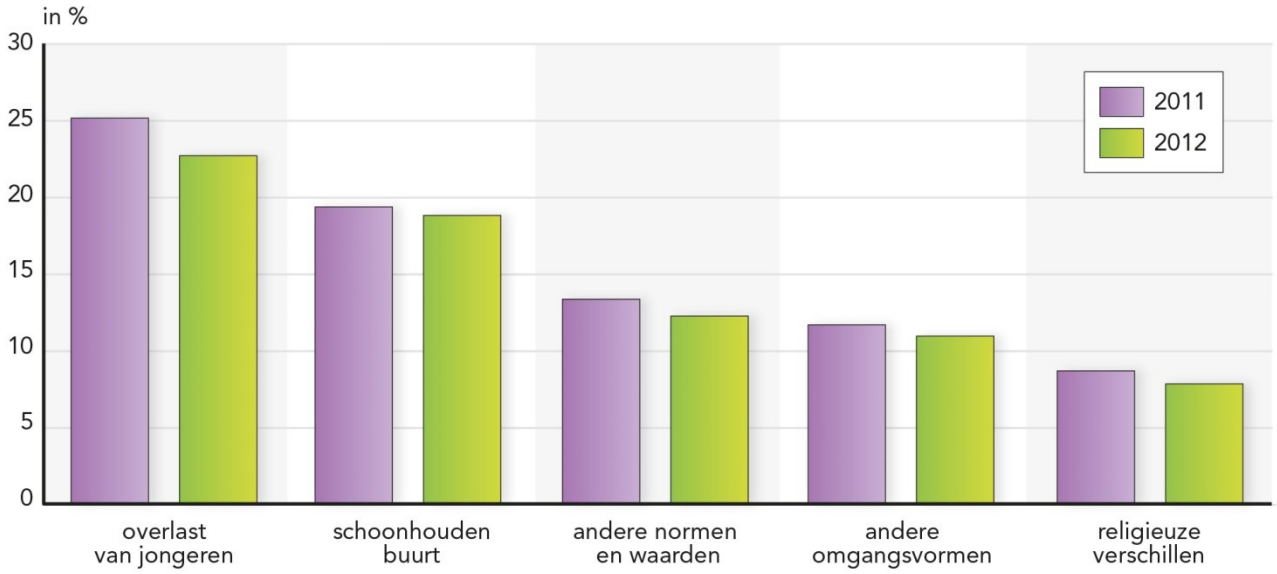

§3.2 Werken aan leefbaarheid

Wijkvoorzieningen

- Door wijkvoorzieningen kan de sociale samenhang beïnvloed worden.
- Sommige wijkvoorzieningen komen alleen voor wanneer dat economisch verantwoord is. Andere voorzieningen worden door de politiek bepaald, zoals bij onderwijs, gezondheidszorg of buurthuizen.
- Decentralisatie zorg: overheidsdiensten naar gemeenten/inzet buurtgenoten sociale cohesie wordt belangrijker.
- Minder basisscholen in wijken door de vergrijzing.

§3.2 Werken aan leefbaarheid

Leefbaarheid en veiligheid

- Belangrijk aspect van de leefbaarheid: hoe wordt de openbare ruimte beleefd door bewoners en bezoekers?
- De sociale veiligheid: objectieve veiligheid (cijfers criminaliteit), subjectieve veiligheid (beleving van veiligheid).
- Leefbaarheid verbeteren door herinrichting van openbare ruim[illegible]sing van digitale hulpm[illegible]

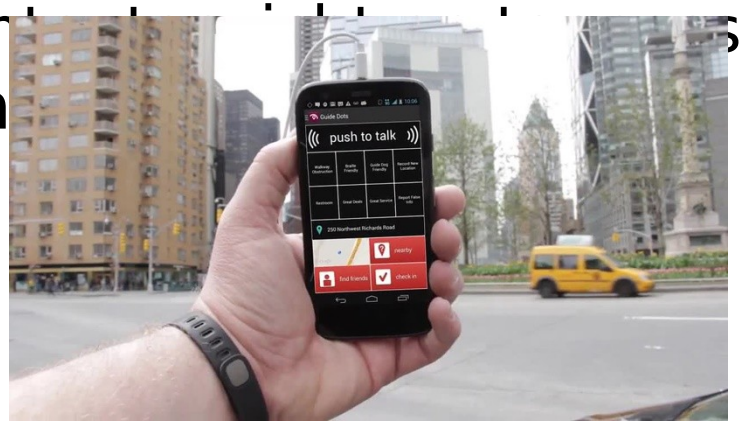

§3.2 Werken aan leefbaarheid

Herstructurering en stadsvernieuwing

- Steden worden voortdurend opnieuw ingericht. Dit proces van renovatie en sanering van buurten en wijken wordt stadsvernieuwing genoemd.
  - *Aanleidingen*: economische veranderingen, selectieve migratie, voorzieningenniveau, verkeersafwikkeling.
  - *Verschillende belangen*: bewoners (leefbaarheid), geldverstrekkers, projectontwikkelaars of bedrijven.

§3.2 Werken aan leefbaarheid

Herstructurering en stadsvernieuwing

- Bij herstructurering (sloop, nieuwbouw, nieuwe functies) verandert de woningvoorraad en bevolkingssamenstelling. Stationslocaties of oude fabrieksterreinen zijn daarbij in trek.
- Vanaf de zestiger jaren in oude achterstandswijken van de 19e en begin 20e eeuw. Ook de eerste naoorlogse wijken zijn .

Herstructurering in de wijk Céramique op het voormalige terrein van de porseleinfabrieken in Maastricht.